

הבת החכמה

אגדה עממית רוסית
ציירו ט.פ.סאזנובה ויו.א.פריטקוב

יצאו לדרך שני אחים, אחד עשיר, שני עני. העני רק על

סוסה רכב, העשיר נסע בעגלה רתומה לסוס יפה.
בערב עצרו בפונדק ואת הרכב והסוסים העמידו
בסככה. בלילה הסוסה המליטה סייח, והסייח גרר את
עצמו תחת העגלה של האח העשיר.

למחרת האח העשיר העיר את אחיו. "קום אחי. אצלי
בלילה העגלה המליטה סייח."

קם האח ושואל "הכיצד? איך יתכן שעגלה תמליט. זו
הסוסה שלי שהמליטה."

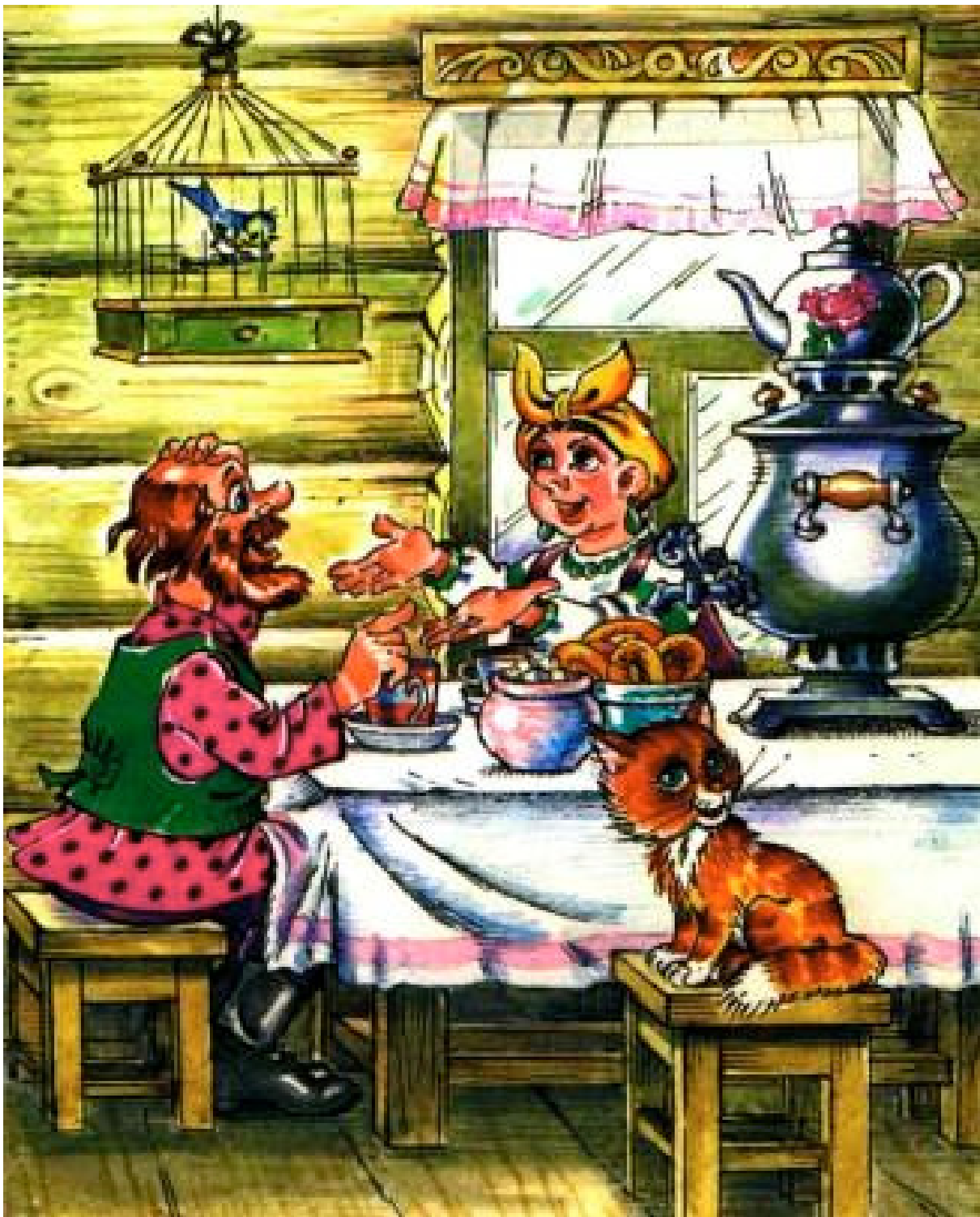
אומר לו האח העשיר "אילו היא המליטה הסייח היה
עומד תחתיה! הוא תחת העגלה ולכן הוא שלי." והם
התחילו להתווכח. לא הייתה ברירה אלא ללכת
למשפט. העשיר נתן לשופט כסף רב, והעני ניסה
להוכיח במילים את צדקתו. בסוף הדברים הגיעו עד
לצאר של המדינה.

הצאר שמע את טיעוני האחים ואחר כך אמר "כדי
שאוכל לשפוט עלי לדעת גם דבר על הטוענים עצמם.
לכן אתן לכם ארבע חידות ואלה הן:

תגידו לי מי או מה לפי דעתכם המהיר ביותר בעולם?
מי או מה השמן ביותר? מי או מה הרך ביותר? ומי או
מה האהוב ביותר?"

הוא נתן להם זמן שלושה ימים "ביום הרביעי אשמע את
תשובותיכם!"

האח העשיר חשב הרבה זמן ולא ידע מה להשיב על
החידות. ובסוף נזכר בשכנה אחת שלו, חכמה כנראה
מאוד, כי תמיד ידעה הכל טוב יותר מהאחרים. הוא

הלך אליה וביקש את עצתה.
השכנה הושיבה אותו לשולחן, הביאה כיבוד משובח
ושאלה "מה מדאיג אותך כל כך, השכן?"
"הצאר הטיל עלי לענות על ארבע שאלות ורק שלושה
ימים זמן נתן. אינני יודע מה לענות לו."
"אז ספר לי, אולי אדע אני."
"זה כך, שכנתי. החידה הראשונה היא מי המהיר ביותר
בעולם?"
"גם זו חידה! אצל בעלי סוסה חומה. והיא מהירה! אם
מכים אותה קצת בשוט, לא תראה מהירה ממנה. אפילו
תשיג ארנבת!"
"וחידה שניה - מי בעולם שמן ביותר?"
"זה כבר שנתיים מתפטם אצלנו חזיר. הוא כל כך שמן
שעל רגליים כבר לא יכול לעמוד. אין שמן ממנו!"
"והחידה השלישית - מי הרך ביותר בעולם?"
"זה ברור - הכסת שלי. לא תמצא רכה ממנה."
"והאחרונה היא - מי האהוב ביותר בעולם?"
"נו, בוודאי - האהוב ביותר הוא הנכד הקטן שלי,
איוונשקה!"
"תודה לך השכנה. נתת לי תשובות טובות. עכשיו אני
חכם יותר. עוד פעם תודה."

והאח העני חזר הביתה ובכה מרות. איך יידע מה לענות לצאר?

ובביתו בת קטנה, רק בת שמונה, אבל כשראתה את אביה בוכה ודואג שאלה "למה הבכי הזה שלך, אבא? למה אתה נאנח קשות?"

"איך לא אנח, בתי, כשהצאר נותן חידות קשות ואין לי תשובות עליהן. הוא בוודאי יתן את הסייח לאחי."

"ספר לי אבא, איזה חידות אלה?"

"כאלה, בתי: מי בעולם המהיר ביותר, מי השמן ביותר, מי הרך ביותר ומי האהוב ביותר?"

"אבא, שמע, תגיד לצאר-המהיר ביותר זו הרוח,

השמנה ביותר אמא אדמה שמאכילה את כולם. הרכה ביותר היא היד. כשאדם שוכב, שם את ידו תחת ראשו, ואין דבר אהוב ביותר בעולם משינה!"

עברו שלושה ימים והאחים באו שוב בפני הצאר, כל אחד עם התשובות שלו. שמע אותם הצאר ואחר כך שאל את האח העני "המצאת זאת בעצמך או מישהו לימד אותך?"

ענה האיש "כבוד רוממותו! בת שלי קטנה, בת שמונה, היא זו שלימדה אותי מה לענות לך."

"אם היא כה חכמה" אמר הצאר "הנה חוט משי קטן."

אמור לה לה הכין לי ממנו עד מחר מפת שולחן צבעונית.
לקח האיש את החוט, חזר הביתה עצוב ומדוכא. "הנה
צרה חדשה" אמר לבתו "צאר אמר שתכניני לו מהחוט
הזה מפת שולחן צבעונית."

"אל תדאג, אבא!" ענתה הקטנה, שברה שבט ממתאטא
ונתנה לו "בקש מחר מהצאר שימצא בעל מלאכה כזה
שיכין לי נול מהשבט הזה, כדי שאוכל לארוג לו מפה."
הלך האיש לצאר ומסר לו את תשובתה של הבת.
והפעם נתן לו הצאר חצי מאה ביצים. "אמור לבתך
שתגדל מהביצים האלה עד מחרתיים חמישים
אפרוחים."

שוב חזר האיש מדוכא לבתו "אוי בתי! אנו נכנסים
מצרה אחת לשניה, כל פעם גרועה יותר!"
"אל תדאג, אבא" אמרה, תיגנה ביצים לארוחת ערב
ושלחה את אביה לצאר עם תשובתה "אמור לו,
שאפרוחים צריך להאכיל. אז שיצווה מחר לחרוש שדה,
לזרוע דחן, לאסוף גרעינים ולטחון אותם. האפרוחים
שאגדל לא יאכלו אחר!"

שמע הצאר ואמר "אם בתך כל כך חכמה, אני רוצה
שתבוא אלי, אבל לא רכובה על סוס ולא ברגל, לא
ערומה ולא לבושה, ושתביא לי מתנה ולא אקח אותה."

"ואתה חכם? איפה ראו שעגלה ממליטה
סייח?"

הצאר צחק, ציווה למסור את הסייח לאבא
של הילדה ואותה הזמין לארמונו. וכשגדלה
התחתן אתה והיא הייתה לצארית.

"עכשיו אנו אבודים" חשב האיש "היא לא חכמה עד כדי כך!" אבל
הבת הקטנה לא מתיאשת כמוהו.

"שמע אבא" אמרה "לך לציידים ובקש שיתפסו לנו ארנבת חיה
ושלו חי."

הלך האיש וקנה לה ארנבת ושלו. למחרת בבוקר הורידה הילדה
את כל בגדיה ועטפה את עצמה ברשת דייגים, לקחה את השלו
ביד, התיישבה על הארנבת וכך היא נסעה לארמון הצאר.

הצאר חיכה לה ליד השער. הקטנה השתחוה לצאר והגישה לו את
השלו שבידה. הצאר הושיט את ידו אבל לא יכול לאחוז בשלו כי זה
התעופף וברח!

"יפה עשית!" אמר הצאר "כפי שאמרתי כך גם בוצע. אבל אמרי לי
עכשיו - אבא שלך עני מאוד, אז מה אתם אוכלים?"

"אבא דג באחו, מלכודות לא מכניס למים, ואני לוקחת את הדגים
ומבשלת מהם מרק."

"איזו טיפשה את. איך אפשר לדוג באחו? דגים חיים במים!"